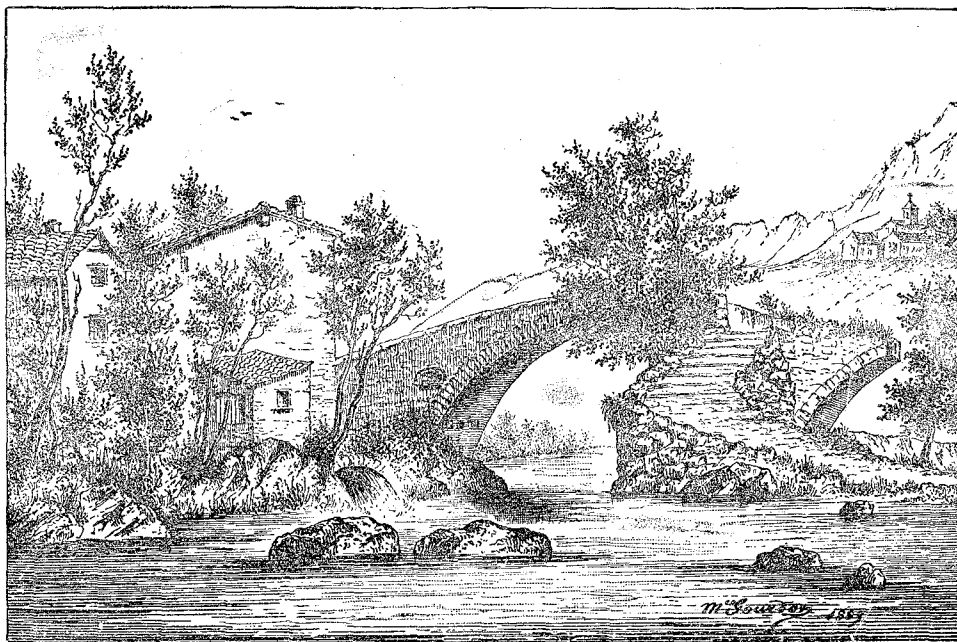

SETMANARI IL-LUSTRAT, LITERARI
 Y DEFENSOR DELS INTERESSOS MORALS Y MATERIALS DE LA COMARCA

ARAGÓ PINTORESCH

Molí, pont de Baramuy y vilatge de Mores sobre lo riu Isábena. (Dibuix de Mr. M. Gourdon.)

ARAGÓ PINTORESCH

No sols es Catalunya qui 'ns proporciona apuntes y croquis de bonichs colors y ratllas, si nó que l' Aragó, aquella terra que un dia compartí ab la nostra tantas gestas y grandesas, també 'ns mostra quadrets animats com lo que avuy doném á coneixer en nostres planas.

Lo vilatge de Mores es un lloch poch conegut del excursionista, y á aquest objecte lo distinguit naturalista Mr. Gourdon ne tragué un croquis, quant recorria la provincia de Huesca, ab l' objecte de procurarse material peras investigacions científicas y artisticas.

LLUIS XVI (1)

Poble embrutit, desditxát,
xorca revolta envilida,
que pregonant llibertat
fres monstre reycida.
Ton crim que no té perdó
l'humanitat l'abomina;
la llibertat no es aixó,
ni sa l'ey la gallotina.

—Un rey débil no s' el mata
s' el compadeix y destrona...
Avuy un sigle et delata
y la víctima et perdona!

EMILI PASCUAL AMIGÓ.

LA OPINIO

Aquesta entitat que ab tot hi contar alguns anys d' existencia se manifesta ab tota ufanura es avuy per avuy segons diu Mr. Gautier un dels elements importants de la societat actual.

Alguna volta la veyém trista y pensativa comentant las desgracias que affligeixen á tal ó qual familia, individuó ó colectivitat y entitat; com altres vegadas se mani-

festa alegre y animada disposta á tot hora á endinsarse entre 'ls birianyans dels plahers y la satisfacció.

Per que la *Opinió* y entengas que solsa-ment nos referim á aquesta paraula que significa segons diuen los filólechs *parer dictámen, judici, sentència, fama, concepte*, es com se pot desprendrer de son significat una verdadera personalitat social, que per tot se fica, per tot se trova, tot ho informa, tant dintre del cos individual com colectiu.

Pera convéncens de quant acertats estém al fer tals afirmacions ficéms-hi una miqueta.

Que una persona ha tret la rifa, donchs ja d' ell se'n preocupa la *Opinió*.

Que un subjecte es reputat com á bó, donchs la *Opinió* ja hi te que veurer. Passant moltas de las vegadas que la *Opinió* serveix tan sols pera ferli treurer no mes que de nom la rifa al tal subjecte; com també al que reputa subjecte de pasta de *agnus* pot ser lo ser mes execrable de la Reació.

Sobre aquest particular l' altre dia parlant ab un amic me deya:

—Vosté no sab lo que pot en molts cassos la fessa de la *Opinió*. Miris, afegia dit subjecte que en aquestas materias gosa fama de molt entés, la *Opinió* á voltas ha fet estragos, ella sola ha fet donar un tom á verdaderas entitats que seguian per una ruta determinada. A més — me deya — hi há gent que sols vin de la *Opinió*. Y aqui li vingué á la memoria un exemple que 'm deixá del tot convensut y que m' ha obligat ha agafar la ploma pera parlar de aquest «element important de la societat» com ha dit Mr. Gautier.

Hi há personas que sols viuen de la *Opinió* — continuá — com ho he pogut observarho en los llarchs anys que la meua edat me permet dir d' experiéncia.

Aixis es que 'l cas que 'm vé á la memoria li demostrará quant acertat estiche en lo que li acabo de dir. Entre 'ls molts cassos, que podria presentarli pera que s' en

(1) Dia 21 de Janer de 1893, contenci de sa mort.

convencés ni relataré un d' un tipo original que visqué durant molt temps á costa dels altres, no moventse de casa may y fent no mes lo que ell ne deya *opinió pública*.

Era 'l tal subjecte un d' aquells sers abominables, falsos é hipocritas que lo mateix se presentaba devant de la mes alta personalitat tant civil com eclesiástica ab lo major respecte y sumissió pera implorar lo que pretenia sa mala fé, fins á torsar la espinada devant del pidolat, comfort y altiu, orgullós y satánich feya prevaldre sa forsa devant del feble no mirant medi ni manera pera véncel y altropellarlo. A ell no li calia gayre sortir á la llum del sol eom lo qui posecionat de sa verdadera conducta y ab la consciencia per lema vá al devant de tot y obra y executa segons lo que es de dret y justicia, sinó que com lo rat penat que sols surt de nit y durant lo dia s' amaga sol entre las mes fréstegas cabernas, aixís ho feya encafurnat sempre entre sas misteriosas pensadas pera vencerho tot y tot atropellarho en nom de lo que tothom ne diu *Opinió pública*.

Ab uns quants que cada día com esbirros destres anessin á rebre ordres pera pagar una noticia ja sigués entre 'ls poderosos, ó publicant solts en lcs diaris (á copia de preu ó de la influencia d' algun amich que l' obsequiaba ab regalos puig que tot está molt mercantilisat) arribava á formar *Opinió* sobre tal ó cual assumpto y tots lós que á ell li convenia s' enteraban aixís sense volerho, ni sospitar l' origen de lo que ell desitjaba.

Sempre procuraba parlar en comú tal volta convensut d' aquell adagi de *qui parla en comú no parla ab ningú*. Aixís ell sempre sortia ab la seva, encar que algun cop s' el procesés y la *Opinió* honrada lo denunciés per l' autor de tal ó cual malifeta, allavors ell creant altre *Opinió* sortia ilés de tal embrolla.

Y no paraba per aixó. Veliaquí que calumiant, armant rahons fins dintre las familias, ficantse en fets diversos y essent

amich avuy ab los mes grossos enemichs d' ahir sempre campaba en tots no fent res mes segons ell que, esser intérprete fidel de la *Opinió pública*.

Com ser de tal constitució no cal dir sa manera de pensar y de sentir. Per ell no hi havia res noble, tot era valadí, tot pura far sa. Aixís es que estragat de cervell y de cor, s' entregaba á tota classe de ideas tan sols pera poguer fer de las sevas y medrar á costa dels altres.

Es vritat també—digué mon amich—que ja estich sentint com vosté v'l refutar tot lo dit, aduhint en son favor de que per aquells coneguts adagis que dihen *mal usar no pot durar, per mes fondo que fassi al fech sempre respira 'l fum* aixó s' havia de acabar: si tot aixó es cert, mes vosté no 'm negará que tants hi tants cassos com lo que acabo de relatarli passen y son frècuentats en la societat no mes que valguentse de la cacarejada *Opinió*.

Si, ja estich ab vosté, perquè si jò volgués explicarli lo desenllás que tingué la obra del tal subjecte relatat casi se escriuriria. Perque tot aquell seguit de infamias propagadas en nom de la *Opinió* no pogueren prosperar. Arribá un día que la mateixa *Opinió* per ell ab tanta manya creada, ó millor dit, que l' servia d' esqué pera 'l logro de sos plants estrafalaris l' entengué per complet, pot ser per alló de que *tan va 'l canti á la font que per fi 's trenca y aquella Opinió favorable li sigué del tot contraria*, perquè s' en havia creat una de certa y honrada que ni escoltá ja més lo que ell en nom de la *Opinió* 'ls deya y apartantse d' aprop lo deixá entre 'l llot y l' escarni de sas mateixas obras, estrafetas las unas, lascivas las altres, plenas totas d' oprobí y despreci dels mateixos que 'l voltavan quant los hi caigné la vena que 'ls tapaba la vritat de la mentida, la llum de la fosca.

Si ja estich ab vosté per totas las consideracions que 'm puga fer, pero vosté no 'm negará que la *Opinió* ha fet estragos y

que hi há gent que sols d' ella viu y se la campa.

Després de las consideracions de nostre amich la pensa nostra s' en feu á dojo, tals com entre altres las que hem apuntat al comensar, mes pera no allargar aquest treball hem preferit presentar aquest cas segur de que ab ell se las sabrá fer de per si lo pacient lector.

UN FILOSOPH.

INVERNAL

L' hermosa, florida y gaya primavera s' ha escolat lleugera, mateix que gavina damunt l' atzurina y escumosa onada, y la crua hivernada, ab gèbre y borrasca comença sa tasca.

No s' ou pe 'l voscatje lo trí de l' aucella ni 'l bel de l' ovella per la serralada, ja per l' encontrada tot resta anyorivol.... del vert plascenivol, de la bella flor, sols resta 'l recort!

Lo jayo tremola, sa vida s' amosta, y á la llar s' acostra... No hi pensis m' aymada, ¿que hi fà l' hivernada?... Pe 'l fret no 's doblegan los pits que batejan alegres, joyívols d' amor sedentívols.

Atancat, atancat ben aprop, m' aymada: jo de l' hivernada venjaré 'l agravis copsán en mos llavis la boca xamosa, fent quedar confosa en aternal ventura fins nostra lé pura.

Del riu de Cupido, com tendras colomas, gosant las aromás farém dolça estada, fins que altre vegada la rosa flayrosa nos digui amorosa que la primavera se s' tornat lleugera.

ANTONI YSCLA COMPTE.

31 Janer 97.

CRÓNICA

Lo diumenge passat y ab lo major ordre, tingué lloch en aquesta vila lo sorteig dels quintos de l' actual reemplaç.

Lo senyor president del acte que ho era lo magnífich Sr. Alcalde D. Joan Bta. Buxó, al cridar los noms dels quintos, com també los números que la sort los destiná á cada un, ho feu en catalá y en llengua oficial pera millor coneixement dels interessats.

En virtut de las circunstancias pera que atravessa la salut pública, la Junta Municipal de Sanitat d' aquesta vila, ha prés los acorts mes convenients pera procurar evitar los danys tant del cós individual com colectiu.

Hem tingut lo gust de rebre del conegut escriptor nostre bon amich D. Magí Martí y Barjau director del Colegi Acadèmia de Sant Joseph de Barcelona, las següents obras degudas á sa ploma:

Colección de Artículos: El Socialismo ante la Iglesia y el Estado. Principales trabajos llegits en una de las vetlladas celebradas per lo Colegi Acadèmia de Sant Joseph; y *Tratado Elemental de Geografía, Astronómica, Física y Política* acompanyat d' un judici crítich de la premsa á la segona edició.

Coneguda com nos son, los dots del Sr. Martí, no cal dir quant interessant son ditas obras que ha tingut la galantería de remétrens.

Al felicitarlo per son acert al escriurerlas, li doném las mes espresivas gracias.

La Veu del Vallés s' honra en tenir lo cambi ab las següents publicacions que fins avuy (després de las ja consignadas en los números 6 y 8) han visitat nostra redacció, á quinas com pera nosaltres desitjém molts anys de vida.

Quincenari

La Aurora, de Barcelona.

Setmanaris

Lx Barretina y *El Nuevo Cruzado*, de Barcelona; *El Congost*, de Granollers; *El Semanario Catolico* de Reus; *Las Cuatro Barras* y *La Voz del Panadés* de Vilafranca del Panadés; *Lo Catalanista* de Sabadell. Al agrahir las frases encoratjadoras que algunas de las ditas

publicacions nos dedican, los hi enviém lo testimoni de nostra simpatía.

L' estreno de la magnífica ópera catalana *La Fada*, música del mestre Morera y lletra de nostre amich en Massó y Torrens, tingut llonch lo diumenge passat á Sitjes, fôu un verdader aconceixement; per lo que felicitem á sos autors y á la vegada ho fém extensiu á tots los que 'ns interessém per l' art y la ilustració de nostra terra.

Sardanyola.—Ab fonda pena ha sigut rebuda en aquesta població la trista nova de la mort de la senyora D.ª Anita Batlle de Coll, persona molt caritativa que pera aquí gosaba, lo mateix que s' apreciable familia de generals simpatías.

Al associarnos al dol que en aquestos moments afligeixen lo cor de son espós, nostre bon amich D. Miquel Coll y Roig, y sa desconsolada familia, preguém á Deu per l' anima de la difunta. Q. D. L. H. P.

Barbará.—En los tallers del reputat esculptor D. A. Vallmitjana s' está fent una creu de pedra de Montjuich, ab destí al terme parroquial d' aquest poble, del quin alguns anys enrera desaparequé la creu que are vá á substituhirse ab gran ventatje. S' alsada será aproximadament de 6 metros, y en lo medalló central se destacarà la imatge del Sagrat Cor de Jesús. Deu inaugurarse en las vinentas festas de Pascua, y lo dia de la benedicció coincidirà ab la consagració de la parroquia al Sagrat Cor, á quin efecte se celebrarán suntuosas festas.

Sabadell.—Fá alguns dias que tenim l' honor de tenir entre nosaltres al dignísim diputat á Corts per aquest districte D. Timoteo Bustillo y López. Sia benvingut; y que s' estada entre nosaltres li sia grata tant com gran es l' interés que 's pren per tot lo que interes-

sa al districte que tant dignament representa á satisfacció de tothom.

Santa Perpétua.—Lo diumenge passat se celebrá á casa de la vila y baix la presidencia del Sr. Alcalde, lo sorteix dels joves del actual reemplás. Lo número total de joves junt ab los que tenian espedient de tres anys enrera, fou de 28.

Mollet.—Diumenge á causa d' haver quitat várem sentir á varis vehins d' aquí y dels pobles de la rodalia que esplicavan com s' verificavan en lo Vallés las quintas avans del any *quaranta* d' aqueixa centuria; que 'ls pobres pagavan cosa de *dos* duros cada any durant cinch ó sis anys, los comparets arreglats uns *quatre* duros y 'ls richs de *deu* á *setze*: no tenint los joves de moures del costat dels seus pares pagant tant módich tribut: recordant encara alguns que antiguament ni aqueixos pagos tenian. De la comparació del modo de cumplirse aqueix tribut de sang es l' antigor y com lo satisfém ara 'n deduhian: tant debó que poguésem tornar á poderlo satisfacer á lo menos cem avants del any *quaranta*.

Al sentirlos pensávam: se farà 'ls possibles per lograrho!

—Dissapte en la associació la *Concordia* hi hagué ball de disfresses ab regular assistencia.

IDI LI

—Nineta la dels ulls blaus
y cabellera daurada
¿voldriau darm vostre amor?
¿voldriau ser ma estimada?
—Si ho seré lo gay doncell,
si seré la vostre aymia,
puig ja vostre es lo meu cor
y també l' ànima mia.
—Felis me fá meva amor
felis me fá la contesta
donchs ha aclarit de mon pit
la mes horrible tempesta.
Tant vos aymo jovincel

que sens vos visch ab frisança,
que sou mon únich consol,
que sou ma sola esperança.

—Sols també al vostra costat
trovo jo la ditxa mia;
sols al allunyarm de vos
desapareix ma alegria.

—¿Juntém cors amorosits
devant del ara sagrada?

—Ara heu comprés mon desitj
¡Oh dolça aymia estimada!

FERRAN CANELLAS.

QUINTAS

*Números y noms dels minyons sortejats lo diu-
menge passat en aquesta vila.*

Números	Noms
1	Joseph Costa Nonell.
2	Baldiri Guiu Carol.
3	Jaume Gili Torras.
4	Antoni Rovira Vila.
5	Agustí Bayó Armadás.
6	Joan Morera Escorsell.
7	Joan Grau Ramon.
8	Amadeu Cladellas Verdaguer.
9	Martí Umbert Puig.
10	Ferran Sala Tey.
11	Salvador Barcons Corominas.
12	Joan Novinés Albiñana.
13	Pere Buivena Bayó.
14	Joseph Gabarra Mañosa.
15	Joseph Morató Rocabrúna.
16	Joseph Sallent Domenech.
17	Pere Estapé Casamitjana.
18	Joseph Mas Torres.
19	Jaume Nabot Altayó.
20	Joseph Nadal Puigmartí.
21	Pau Casamitjana Martí.
22	Agustí Clós Moret.
23	Andreu Gané Roca.
24	Francisco Escorsell Morera.
25	Francisco Corominas Puig.
26	Andreu Nabot Vila.
27	Ramon Barneda Franch.
28	Jaume Ricart Trius.
29	Pere Nabot Elías.
30	Jacinto Padró Casas.
31	Tomás Morral Feliu.
32	Ramon Cisa Salla.
33	Joseph Clavé Tiana.
34	Manel Ferrer Serra.

SECCIÓ AGRÍCOLA

Santa Perpètua.— Vinyas

Molts dels pagesos de aquesta població que á causa de la filoxera y mildiu havian arrencat las vinyas, tornan avuy á plantarlas ab ceps americants, de manera que si donan los resultats que ells se cr huen, dintre de pochos anys tornarem á tenir las botas plenas, y acabarem de veurer ví ba-teijat.

Concurs agrícola y de bestiar.

En lo prop vinent mes d' Abril se celebrará en París un concurs agrícola y de bestiar, que tindrà verdadera importancia, á judicar per los preparatius que se están fent.

El lloch elegit per aquesta festa, es la galeria de máquinas de la última Exposició Universal.

Además dels productes agrícolas y hortícolas, hi haurá instalacions de bestiar de llana, porquí y boví, concedint un lloch molt preferent en lo concurs als millors animals reproductors de totas classes que s' hi presentin.

Los vins, las sidras y ayguardents de la cullita última serán objecte de un estudi molt detingut.

Per lo Ministeri d' Agricultura se fan activas gestions pera conseguir que tinga 'l major lluhiment la Exposició d' eynas y maquinaria agrícola.

Congrés agrícola internacional.

La Associació d' Agricultors de Madrid ha acordat celebrar en la capital del Regne, y en lo prop-vinent mes de Maig, un Congrés agrícola internacional, quins temas de discució serán los següents:

1.er Cultiu del cep y vinificació.—Insectes y criptógamas que atacan al cep y medis més ràpits, segurs y económichs pera la sua extinció.

2.^{on} Ensenyansa agrícola en sos diferents graus.—Procediments més convenient pera propagarla.

Contribució territorial.

Cridém la atenció dels propietaris que tinguin de fer alguna modificació en la alta ó baixa de la riquesa imponible de la contribució territorial, que durant tot lo present més de Febrer los ajuntaments que no sigan capitals de provincia formen los apéndices del amillarament.

Exposició agrícola é industrial.

L' alcalde de Logroño ha elevat una instancia al ministre de Foment, sollicitant autorisació pera celebrar en lo próxim mes de Septiembre una Exposició agrícola é industrial, ab l' objecte de contribuir per aquest medi al foment dels interessos generals d' aquella regió.

Escola regional agrícola.

A Zaragoza hi há 'l pensament de crear una Escola regional d' Agricultura, á qual efecte se reüní la secció provincial de Foment.

Als exportadors de vins.

Un avís que interessa en gran manera á nostre comers d' exportació de vins fins, donchs, moltas vegadas hem demostrat la importancia que té pera no altres lo mercat *helvètic*, l' ha publicat la *Direcció general d' Aduanas* de la República Suissa. Se refereix als vins de licors y sa part més essencial diu aixís:

«En virtut dels tractats de comers, los vins d' Espanya é Italia rics en alcohol, tals com lo de Málaga, Jerez, Malvacía, Moscatell, Marsala y 'l Vernaccia (observin que no menciona 'l Madera) importats en pipas satisfán 3'50 franchs per quintá métrich ó hectólitre, mentres no passin de 18 graus, ab la condició de que l' origen de dits vins de més de 15° de forza se comprobi per un «certificat de la autoritat competent del lloch d' expendició», debentse compendre per lloch d' expendició lo punt primitiu d' ahon precedeixen y per consegüent los «certificats d' origen» deuen dimanar de la autoritat del lloch de producció.»

Olis rancis.

Un medi racional de corretgir la rancior dels olis consisteix en barrejar 80 parts d' oli ranci ab 5 de magnesia calcinada. Se remena la barreja durant 15 minuts, al cap de 5 ó 6 dias se cola. L' oli aixís preparat queda clarificat y sense gust ni olor de ranci, però deu usarse desseguida, donchs está més disposat que avans á una nova alteració.

Mercat de Granollers del dia 18

En lo mercat d' avuy s' ha venut als següents preus: Blat, á 17 ptas. la cuartera; blat de moro, á 10; fabas, á 12; fabons, á 12'50; or; di, á 9; mill, a 12; fajol, á 11; pámula, á 10; trepadella, á 8'50; llobins, á 9; bessas, á 15; monjetas gabaixas, á 19; monjetas rónegas, á 40; patata blanca, á 3'25 quintá; vermella, á 4; ous, á 1'10 dotzena.

Santoral de la Setmana

Dilluns 22.—La Cat. de St. Pere en Antioquia y St. Abili b.

Dimars 23.—Sant Pere Damiá b. y dr. y Santa Margarida de Cortona.

Dimecres 24.—St. Matia ap. y Sta. Primitiva mr. Quart menguant á las 3 h. 31 minuts de la mitjanada, en Sagitari.

Dijous 25.—Sts. Cesari b. y Avertano cfs.

Dicendres 26.—Ntra. Sra. de Guadalupe de Mèjich y St. Porfiri.

Dissapte 27.—St. Leandro arq. de Sevilla dr.

Diumenge 28.—(De Quinquagèssima.) St Romá ab. y St. Rufi y companys mrs.

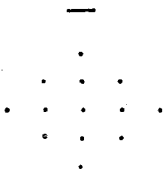
Firas desde 'l dia 22 al 28 del corrent

Dia 24.—Crespiá, Sta. Coloma de Farnés y Cassá de la Selva.

TRENCA-CLOSCAS

ROMBO

Sustituir los punts per lletres de manera que llegint vertical y horisontalment digan: primera ratlla, consonant.—Segona, lo que 's fá ab las flors.—Tercera, nom de un dels millors actors castellans.—Cuarta, nom d' un metje de Sabadell.—Quinta, vocal.

V. AGUSTINETA.

TARJETA

Pau Serra Gera

Formar ab aquestas lletres lo nom de un poble catalá.

ARIMON DE LA BALBINA.

GEROCLIFICH

X

P K TS
lo m u
NO Y

V. AGUSTINETA.

TARJETA

Manel Fray Nadal

Olot.

Formar ab aquestas lletres lo títol de un drama catalá.

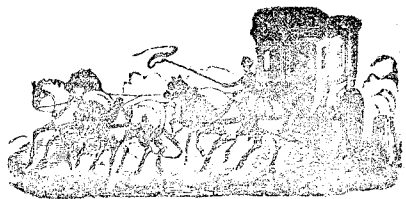
R. RIBERA.

SOLUCIONS AL TRENCA CLOSCAS ANTERIOR

Tarjeta.—Las joyas de la Roser; Lo timbal del Bruch; Or.

Xarada.—Ma-ta-lás.

Geroglfich. { Després de festa pesta.
Com menos deutes menos
deudors.

CORRESPONDENCIA

Se contestará en lo número vinent.

Imprempta de M. Ribera, Sant Domingo, 34.-Sabadell.